

Waugh még csak élesen irónikus. Az „Egyetlenünk“-ben már kicsap felháborodása, ez a kis könyv már lázadás a gépi civilizáció, „az új világnak“ a halál iránti magatartása ellen, kegyetlen és kíméletet nem ismerő memento mori, — a gúnyos szatirikus úgyszólván azt a korbácsot veszi kezébe, mellyel Krisztus a kufárokat kergette ki a templomból. Az életnek már értelme, célja van, a szatirikus purifikátorrá változott.

* * *

Mi jön ezután? Evelyn Waugh nyilván hű marad önmagához: élelműve a meghökkentés, meglepetések szüntelen láncolata. A katolikus Waugh, — Chesterton, Baring, Belloc örököse, amaz angolok örököse, akik az Erzsébetkor óta őrzik a hitet, — nem fogja cserbenhagyni híveit.

ARANY NŐK

Arany nők, régi, tiszta asszonyok,
kiket csak férj és orvos láthatott!
kik nem ismertek titkot, áthatót,
a rájuk szórt szemek, mint vad homok,
aláperegtek, —
odavetették őket a szeleknek.

Arany nők, akiken a karc, a próba,
csak azt mutatta, hogy arany valóba,
kiken örökké ott ült, ott a fény,
de ott az aranysárga bánat is;
becset nyert közelükben az erény,
s lelepleződött ami ál, hamis —

E nők nem úztek álnok álmokat,
egy szenvedélyük volt: az áldozat,
egy állatuk csak: a házőrző hűség —
keblükön, mint pihegő ékszerek,
gyerek csüggött, gyémánszemű gyerek:
a legszebb láncon a leggyönyörűbb ék!

E nők tudtak csak igazán szeretni!
osztatlan tűzzel s nyiltan, mint a nap,
nem hulltak csillagokra, mint az éjjel,
ezüst helyett öntöttek aranyat.
Az ő szerelmes csókjuk a napé volt:
élet fakadt nyomán és sarjadás —
egymagukkal is tele volt az égbolt,
egymagukban is millió varázs!

Arany nők, régi, tiszta asszonyok! —
ércemléküknek méltán hódolok,
méltán és méltón!
Mik voltak ők, nem tudja senki jobban —
dehát hogyne, hisz itt vagy a karomban,
becses mintául itt vagy Te nekem:
arany nő, tiszta asszony, kedvesem!

Kiss Jenő.